

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АПЕЛЯЦІЙНЕ ТА КАСАЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри судочинства
Протокол № 5 від 18.11.2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Апеляційне та касаційне провадження
Викладач	доц., к.ю.н. Ковалишин Олександр Романович
Контактний телефон викладача	(0342) 596178
Е-mail викладача	oleksandr.kovalyshyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є однойменні інститути права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм суб'єктами процесуальних правовідносин. Предметом вивчення навчальної дисципліни є діюче законодавство, яке регулює процесуальні правовідносини в судах України в процесі апеляційного та касаційного перегляду. Навчальна дисципліна «Апеляційне та касаційне провадження» має тісний зв'язок з такими дисциплінами «Виконавче провадження», «Цивільне процесуальне право», «Адміністративне процесуальне право» та «Судове діловодство». Аналіз судової практики свідчить, що суди внаслідок суб'єктивних та об'єктивних причин часто ухвалюють рішення, які не відповідають обставинам справи чи нормам матеріального права, або з порушенням норм процесуального права. За таких обставин важливим є наявність гарантії захисту прав і свобод заінтересованих осіб, публічних інтересів, забезпечення законності й обґрунтованості судових рішень. Однією з таких гарантій є інститут перегляду судових рішень. Перегляд судових рішень – це перевірка рішення суду інстанції нижчого рівня. Законодавство України передбачає декілька видів перегляду судових рішень: апеляційне провадження, касаційне провадження, перегляд рішень за нововиявленими обставинами. Основними джерелами для вивчення цього курсу виступають Господарський процесуальний кодекс України, Цивільний процесуальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про прокуратуру», Закон України «Про виконавче провадження», Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», та ряд інших законів і підзаконних актів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є з'ясування проблемних питань, які виникають в порядку апеляційного та касаційного проваджень.</p> <p>Основними <u>цілями</u> вивчення дисципліни є ознайомлення студентів зі змістом, суттю проблем апеляційного та касаційного оскарження судових рішень у цивільному процесі. В лекціях викладаються основні теоретичні поняття курсу, акцентується увага на важливих, проблемних моментах, практичних можливостях реалізації законодавчих положень тощо. Вони покликані дати загальне уявлення, знання основних проблем апеляційного та</p>	

касаційного провадження, полегшити вивчення суміжних дисциплін, забезпечити правильний аналіз відповідних норм, їх тлумачення і застосування.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності

СК 4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та Інтересів клієнтів

у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські	-
практичні	18
лабораторні	-
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
7	081 Право	4-ий	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	сем/пр/лаб заняття	сам.роб.
Тема 1. Конституційний принцип забезпечення апеляційного та касаційного оскарження судового рішення	2	2	6
Тема 2. Правова природа апеляційного провадження в цивільному процесі та право на апеляційне оскарження	2	2	6
Тема 3. Порядок розгляду справ у суді апеляційної інстанції	2	2	6
Тема 4. Правова природа касаційного провадження в цивільному процесі та право на касаційне оскарження	2	2	6
Тема 5. Порядок розгляду справ у суді касаційної інстанції	2	2	6
Тема 6. Повноваження суду касаційної та апеляційної інстанцій	0	2	6
Тема № 7. Особливості апеляційного та касаційного оскарження в господарському процесі	0	2	6
Тема № 8. Особливості апеляційного та касаційного оскарження в адміністративному процесі	0	2	12
Тема 9. Інститут апеляційного та касаційного провадження за кордоном	2	2	6
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf
Вимоги до письмових робіт	Передбачається виконання 1 письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову модульну контрольну роботу вноситься усі теми, які вивчались протягом семінарів Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).

Умови допуску до підсумкового контролю	Студенту виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимум 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Руснак Ю.І. Апеляційне та касаційне оскарження судових рішень у цивільному судочинстві: Видавництво: ЦУЛ. 2016. 173 с.
2. Цивільний процес України : підручник /За загальною ред. д.ю.н., доцента М.М. Ясинка. К. : Алерта, 2014. 744 с.
3. Цивільний процес України : академічний курс : підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / За ред. С.Я. Фурси. К. : Видавець Фурса С.Я. : КНТ, 2009. 848 с.
4. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Ковалишин О.Р., Логвінова М.В. Методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять здобувачів вищої освіти ОР «Бакалавр» денної та заочної форми навчання спеціальності 081 Право, ОПП Право. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. <https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia/>

2. Ковалишин О.Р., Логвінова М.В. Методичні вказівки для підготовки до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ОР «Бакалавр» денної та заочної форми навчання спеціальності 081 Право, ОПП Право. – Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024.

<https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia/>

Викладач

доц. Ковалишин О.Р.